

протягом навчання у ВНЗ, то СП мотиву престижу майбутньої професії значно зменшуються до закінчення навчання.

Так, СП соціальних мотивів на першому курсі становили 3,9, тоді як на п'ятому й шостому – 3,6 бала. Показники ж мотивів престижу на першому курсі становили 3,49, на п'ятому – 2,79, на шостому – 2,5. Досить низькими виявилися мотиви уникнення невдачі, при цьому відзначається тенденція до зниження показників з продовженням навчання: так, серед студентів першого курсу СП уникнення невдачі становив 2,73, на п'ятому курсі він знизився до 2,43, а на шостому – до 2,23. Дещо виділяються студенти першого курсу КС (мотиви уникнення – 3,16), проте на п'ятому курсі цей показник знижується до 2,82, хоча й не досягає рівня СП мотивів уникнення невдачі студентів лікувальних факультетів (максимум 2,59 у студентів БПМПС). Це свідчить про психологічну готовність майбутніх лікарів до подолання труднощів, до ризику з орієнтацією на успіх. Дуже важливо виховувати у студентів обережне ставлення до ризику, щоб ризик не набув надмірного характеру.

Цікаво відзначити, що з семи навчальних мотивів, що вивчалися в цьому дослідженні, жоден не став більш вираженим до закінчення навчання у вищому навчальному закладі. Усі мотиви знижувалися за середнім показником від першого до випускного курсів.

Висновки:

1. НМС ДЗ «ДМА МОЗ України» в цілому є досить високою.
2. Найбільш вираженими мотивами навчальної діяльності є професійні та навчально-пізнавальні. Дещо нижчими є показники комунікативних мотивів та мотивів творчої самореалізації, ще меншими – соціальних мотивів та мотивів престижу.
3. Показники уникнення невдачі є досить низькими, що свідчить про моральну налаштованість студентів до неминучих помилок у майбутній роботі.
4. В цілому відзначається тенденція до зниження НМС під час здобуття професії.
5. Викладачам необхідно пам'ятати, що НМС – це один з найефективніших способів покращання результатів навчання, а мотиви є рушійною силою навчального процесу та якісного засвоєння навчального матеріалу.

Література

1. Методика для діагностики учебної мотивації студентів (А.А.Реан и В.А.Якунин, модифікація Н.Ц.Бадмаевой)/ Бадмаева Н.Ц. Влияние мотивационного фактора на развитие умственных способностей: Монография. – Улан-Удэ, 2004. С.151-154.

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИХ ЗДІБНОСТЕЙ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНОГО ВИШУ

Завізійон Віктор Федорович, Бондаренко Ігор Миколайович,

*Дмитренко Катерина Олександрівна, Канюка Галина Степанівна, Старушкевич
Галина Федорівна*

Державний заклад «Дніпропетровська медична академія МОЗ України», 49044, вул.
Дзержинського, 9, м.Дніпропетровськ, Україна, kafedraradonco@gmail.com

За допомогою короткого орієнтовного тесту (КОТ) В.Н. Бузіна та Є.Ф. Вандерлика вивчено та проаналізовано інтелектуальні здібності студентів медичної академії.

До вищих навчальних закладів вступають випускники шкіл, які показали високі результати при зовнішньому незалежному тестуванні або на вступних іспитах. Уже з перших курсів навчання у виші виявляється певне розшарування серед студентів за

рівнем навчальної успішності. На можливість засвоєння навчального матеріалу під час навчання у вищій школі впливають індивідуальні інтелектуальні здібності студентів.

Мета роботи. Вивчити інтелектуальні здібності студентів ДЗ «Дніпропетровська медична академія МОЗ України» (ДМА) перших, передвипускних та випускних курсів та їх динаміку в процесі навчання.

Матеріали і методи. Анонімно досліджені інтелектуальні показники у 537 студентів 1-го (225), 5-го (221) та 6-го курсів (91). В дослідженні брали участь студенти бюджетної («Лікувальна справа» (БЛС), «Педіатрія та медико-профілактична справа» (БПМПС), та контрактної форми навчання («Лікувальна справа» (КЛС) та «Стоматологія» (КС).

Аналіз інтелектуальних показників студентів проведений за допомогою короткого орієнтовного тесту (КОТ) (автори В.Н.Бузін та Є.Ф. Вандерлик), що належить до тестів розумових здібностей. КОТ дозволяє діагностувати як загальні інтелектуальні здібності студентів, від яких залежить легкість оволодіння знаннями та різними видами діяльності, так і спеціальні, від яких залежить успішність у конкретному виді діяльності. За допомогою КОТ визначалися такі інтелектуальні характеристики, як здібність до узагальнення інформації, гнучкість мислення, швидкість та точність сприйняття матеріалу, грамотність, вибір оптимальної стратегії тощо [1]. Слід зазначити, що КОТ не має прямого відношення до визначення IQ та не є його відображенням. Низький результат може бути недостатньо надійним внаслідок можливих помилок в дотриманні умов тестування та розуміння інструкції. Невисокий результат тестування за даною методикою в жодному разі не може бути ознакою психологічної професійної непридатності до якої б то не було спеціальності.

В оригінальній версії тесту інтегральний показник розумових здібностей оцінюється як високий у разі отримання 30 та вище балів (максимум 50), вище середнього – 25 – 29 балів, середній – 19 – 24 бали, нижче середнього – 14 – 18 балів, низький – 13 та нижче балів. Медіанною нормою для студентів різних вишів вважаються показники 24 – 29. Отримані за допомогою КОТ результати було проранжовано за 5-бальною шкалою для зручності їх розуміння за традиційною 5-бальною системою.

Анкетування проводилося в період з жовтня 2013 року по травень 2014 року. Як відомо, у цей період відбувалися кризові події в Україні, що могло вплинути на емоційний фон студентів, серед яких проводилося тестування. Згідно із закордонними дослідженнями [2], чим нижчий хронічний емоційний фон людини, тим гірше його мотиваційні та інтелектуальні характеристики. Тому вважаємо за необхідне враховувати вказаний фактор при оцінці вищенаведеної інформації.

Результати дослідження: На 1-му курсі високі показники розумових здібностей показали 28% студентів БЛС, 24,5% – БПМПС, 5,7% КЛС та 21% КС. Цікаво, що на 5-му курсі бюджетних факультетів ці показники значно менші, ніж на 1-му (БЛС – 10,7%, БПМПС – 6,6%). У КЛС на 5-му курсі цей показник виявився дещо вищим – 9,4%. На 6-му курсі показник виявився дещо вищим у студентів БЛС та БПМПС – 16,7% та 8,5% відповідно.

Низькі показники КОТ на першому курсі показали 3,4% студентів БЛС, 4,3% - БПМПС, 30,2% - КЛС та 27% - КС. На п'ятому курсі цей показник був низьким у 6,2% студентів БЛС, 12,8% - БПМПС та 20,6% - КЛС. На шостому курсі низькі показники КОТ були у 9,5% студентів БЛС та 17% студентів БПМПС.

Встановлено, що показники КОТ, дещо знижуються до кінця навчання. Так, на першому курсі середній показник КОТ становив 3,69 бала (БЛС – 4,41, БПМПС – 3,82, КЛС – 3,07, КС – 3,44 бала). На п'ятому курсі середній показник становив 3,6 бала (БЛС – 3,82, БПМПС – 3,99, КЛС – 3,36, КС – 3,22 бала). На шостому курсі середній розумовий показник бюджетних факультетів становив 3,48 бала (БЛС – 3,6, БПМПС – 3,36 бала).

Висновки:

1. Середній інтегральний показник розумових здібностей студентів ДМА відповідає медіанній нормі.
2. Виявлена тенденція до зниження показників КОТ в динаміці навчання.
3. Можливою причиною більш низьких показників КОТ у старшокурсників є кризові події в Україні.

Література

1. Персональний сайт Брунера Е.Ю. Краткий ориентировачный (отборочный) тест (КОТ) (В.Н.Бузина, Э.Ф.Вандерлика)/ [Электронный ресурс <http://brunner.kgu.edu.ua/index.php/cv/402-kot>].
2. Science of Survival: Prediction of Human Behavior. — Copenhagen, Denmark: New Era Publications International ApS, 2007. — 713 p.

РЕГІОНАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ УПРАВЛІННЯ ОСВІТОЮ

Задорожна-Княгицька Леніна Вікторівна

Маріупольський державний університет

87500, просп. Будівельників, 129, м. Маріуполь, Україна, zador_knyag@mail.ru

Розкрито проблему необхідності регіоналізації освітньої політики в Україні. Акцентовано увагу на особливостях функціонування освітніх закладів в Донецького регіону. Висвітлено сутність готовності керівника навчального закладу до управлінської діяльності в умовах регіоналізації освіти.

Одним зі шляхів реалізації завдань забезпечення самоврядування навчально-виховних закладів і наукових установ в Україні, утвердження у сфері освіти гармонійного поєднання прав особи, суспільства й держави є наукове обґрунтування нової системи управління освітою, розробка інноваційних моделей, механізмів управління на всіх рівнях: державному, регіональному, муніципальному. У свою чергу, управління освітою на регіональному рівні вимагає всебічного врахування умов розвитку регіонального освітнього простору, знання кожним керівником освітнього закладу специфічних рис функціонування регіональної освітньої системи, оптимального врахування в управлінській діяльності регіональних потреб та інтересів. Особливо яскраво тенденція до регіоналізації управління освітою виявляється у межах Донецької та Луганської областей, що нині є регіонами з найвищим в Україні ступенем соціальної нестабільності.

У зазначеному контексті йдеться про зміну акцентів регіональної управлінської діяльності. Якщо раніше функціонування державних установ та організацій у межах Донецької області в основному базувалось на використанні правових актів, нормативних положень, процедур, стандартних підходів, що розроблялись і пропонувались організаціями вищого організаційно-правового рівня, то сьогодні вони змушені розробляти власні підходи до управління, які б дозволили сформулювати відмінні від конкурентів характеристики та позитивний імідж організації в умовах поліетнічного, полікультурного регіону Донеччини.

Необхідність регіоналізації освіти в Україні обумовлюється: запровадженням якісно нових механізмів освітнього менеджменту; підвищенням вимог до державних установ та освітніх закладів з боку споживачів послуг; стрімким розвитком управлінських та інформаційних технологій в регіоні; необхідністю прийняття рішень на основі забезпечення компромісу інтересів різних організацій, громадськості, держави; запровадженням принципів, що визначають залежність установалення обсягів бюджетного фінансування державних установ та організацій від ефективності їх